

Október 2020

Framlög vegna sameiningar sveitarfélaga

Stjórnarráð Íslands
Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið

Markmið og framkvæmd

- Markmiðið er að styrkja sveitarstjórnarstigið með því að stuðla að sameiningum sveitarfélaga og búa til sterkari heildir.
- Aukið fjármagn verður sett í framlög vegna sameiningar til að ná settu markmiði.
- Sveitarfélög munu eiga kost á að sækja um sameiningarframlag þangað til þarnæstu kosninga.
- Framlagið greiðist á sjö árum frá og með sameiningarári.
- Gert er ráð fyrir að um 15 ma.kr. verði veitt í framlög á tímabilinu.

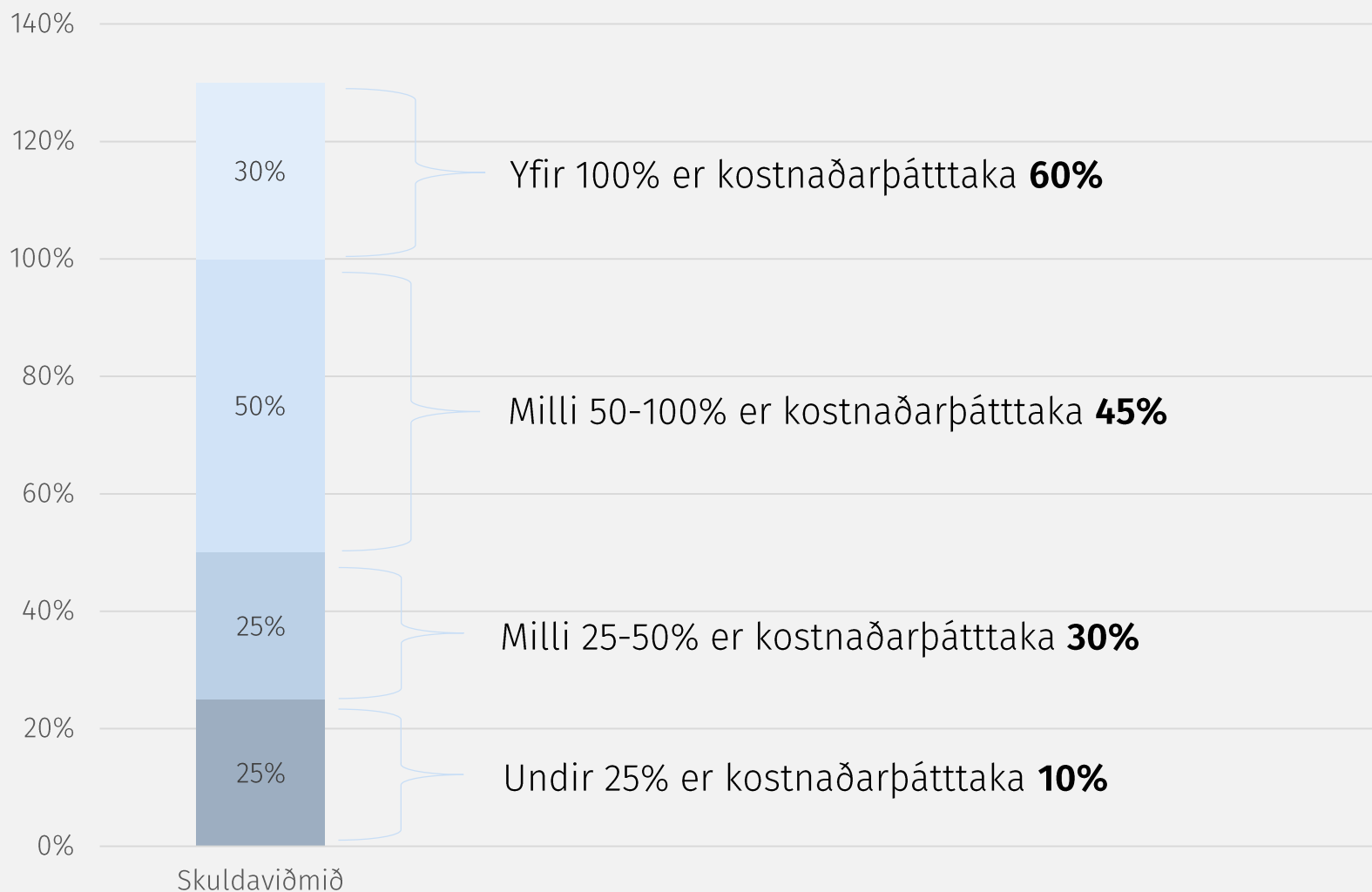
Ný reglugerð og skipting framlaga

- Við gildistöku á reglugerð nr. 728/2020 féll úr gildi fyrri reglugerð um sama málefni sem höfðu verið nánast óbreyttar frá árinu 2003.
- Framlöggin skiptast í eftirfarandi:
 - a) Undirbúningur og framkvæmd sameiningar.
 - b) Óskert tekju- og útgjaldajöfnunarframlög
 - c) Skuldajöfnunarframlag.**
 - d) Endurskipulagning þjónustu og stjórnarsýslu.**
 - e) Byggðaframlag → Nýtt framlag.**
- Helstu breytingar eru útreikningar á skuldajöfnunarframlögum, fast framlag vegna endurskipulagningar og sérstakt byggðaframlag.

Kostnaðarpátttaka

Skuldajöfnunarframlög - ný aðferð

- Breyttir útreikningar miða að því að opinbera skuldaviðmiðið í A-hluta verðinotað til grundvallar.
- Skuldaviðmiðinu er skipt upp í fjóra hluta og er kostnaðarpátttaka mismikil, sem eykst eftir því sem skuldaviðmiðið hækkar.
- Hámarksframlag verður 400 m.kr.
- Lagt er til að minnsta kosti 80% af skuldajöfnunarframlagsins fari í beina niðurgreiðslu skulda.

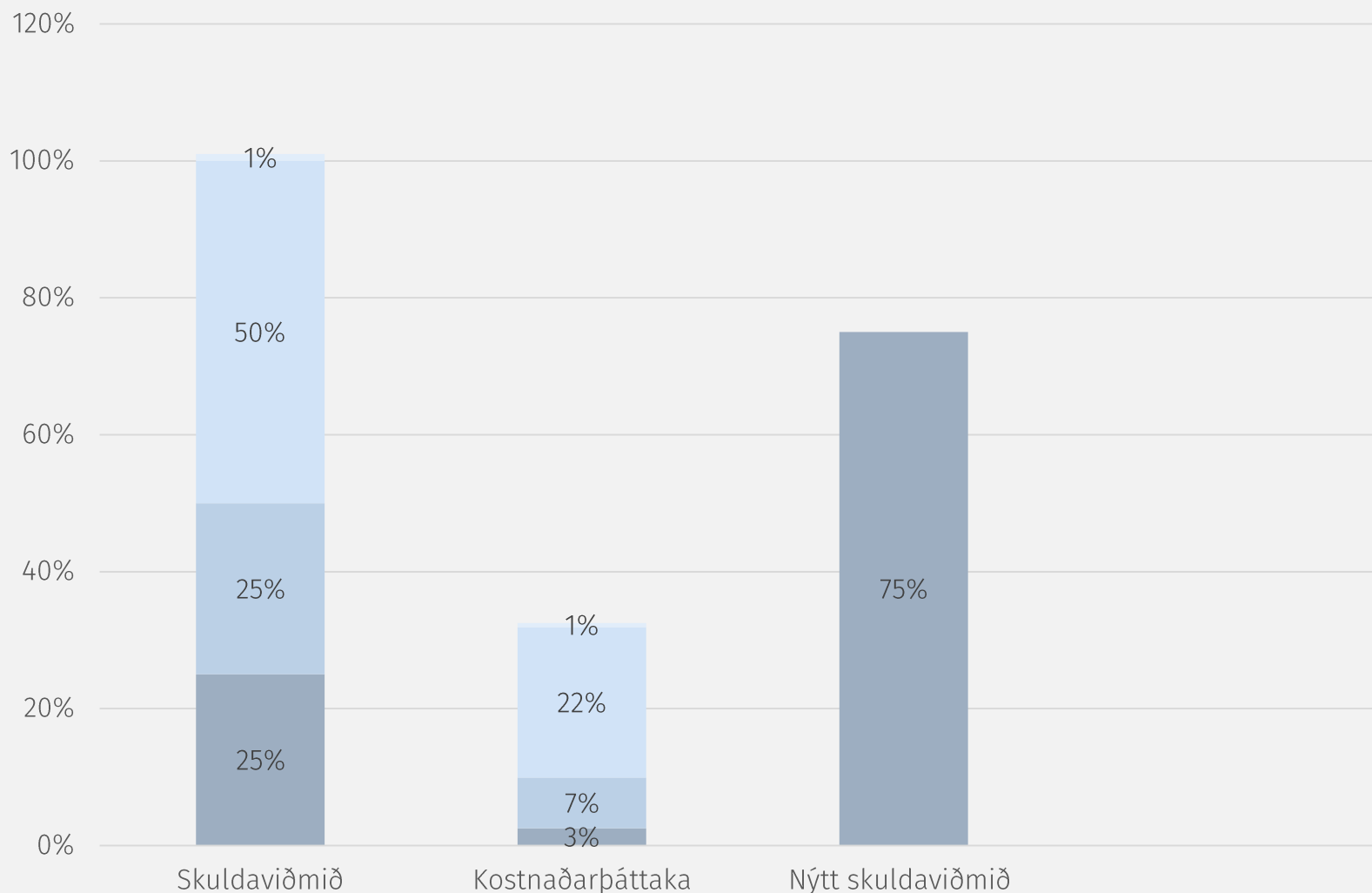
Skuldajöfnunarframlag - dæmi

Dæmi: Langanesbyggð er með tekjur upp á 745 m.kr. og fjárhæð skuldaviðmiðs er 752 m.kr. (hlutfallið er því 101%), reiknað skuldajöfnunarframlag er 246 m.kr.

Skuldaviðmið	Fjárhæð til útreiknings	Kostnaðarpátttaka	Skuldajöfnunarframlag
Yfir 100%	7	60%	$7 \times 60\% = 4$
50-100%	373	45%	$373 \times 45\% = 168$
25-50%	186	30%	$186 \times 30\% = 56$
0-25%	186	10%	$186 \times 10\% = 18$
Samtals	Skuldaviðmið = 752		Framlag = 246

Skuldaviðmið og kostnaðarpáttaka

Skuldajöfnunarframlög - dæmi

- Skuldaviðmið er 101% og skuldajöfnunarframlag reiknast sem 33% af tekjum.
- Ef 80% af framlaginu færi beint í niðurgreiðslu skulda myndi það jafngilda því að skuldaviðmið lækkaði úr 101% niður í 75%.

Endurskipulagning á þjónustu og stjórnsýslu

- Framlag vegna endurskipulagningar er veitt á grundvelli umsókna. Gerð er sú breyting að framlagið verður föst upphæð sem ekki þarf að sækja um sérstaklega.
- Greitt verður fast framlag á hvert sveitarfélag að fjárhæð 100 m.kr. óháð hversu mörg sveitarfélög sameinast. Ef fjögur sveitarfélög sameinast fá þau 400 m.kr.
- Þetta er talsverð hækkun frá því sem áður hefur verið. Við sameiningu Sandgerðis og Garðs var veitt framlag upp á 100 m.kr. en við breytingu hækkar framlagið upp í 200 m.kr.
- Framlagið nýtist fyrst og fremst til endurskipulagningar en á sama tíma felast tækifæri í að efla þjónustu við íbúa.

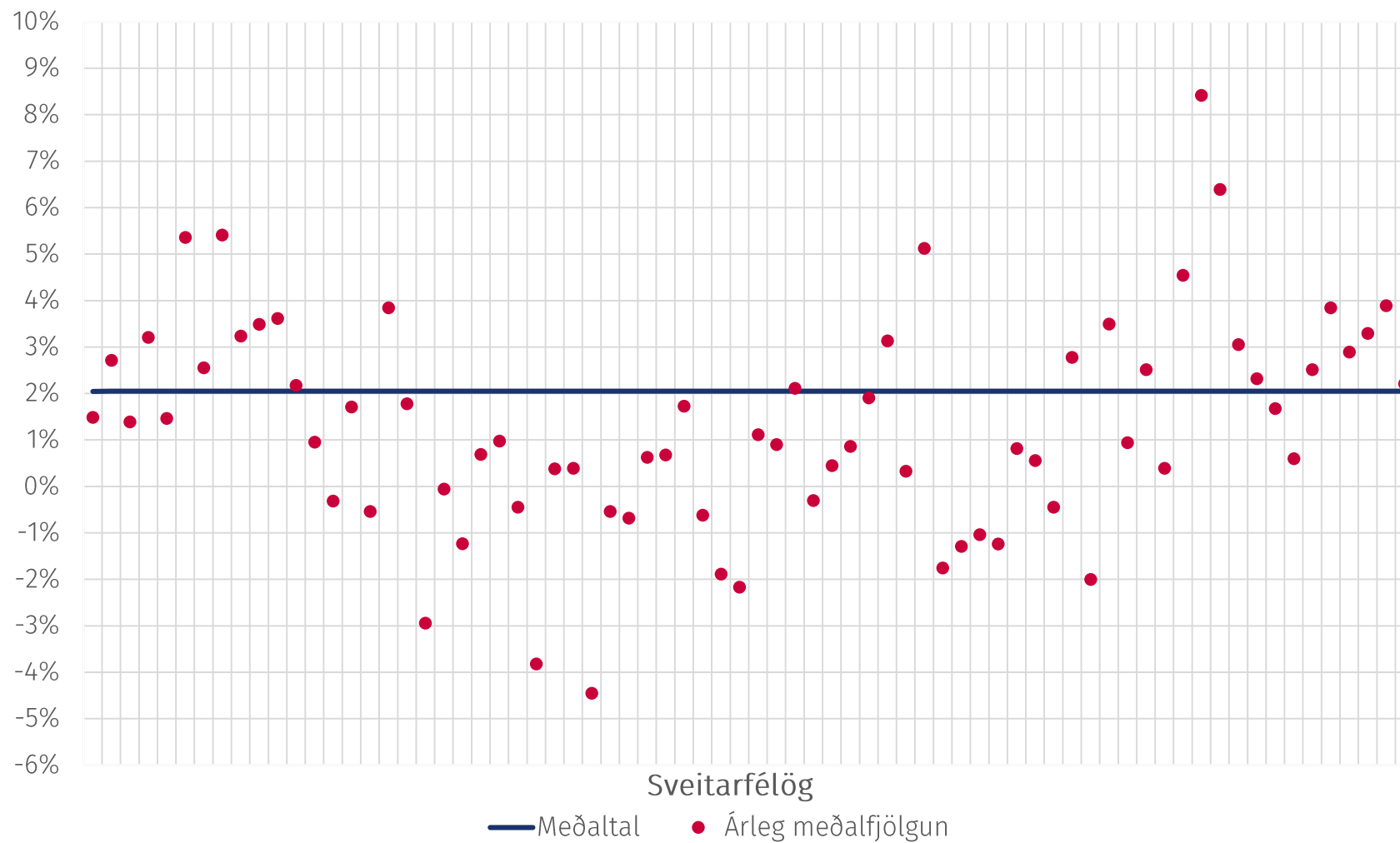
Byggðaframlag

- Sérstakt byggðaframlag verður veitt þeim sveitarfélögum þar sem fjölgun íbúa hefur ekki fylgt árlegri meðalfjölgun yfir landið.
- Íbúatölur síðustu fimm ára eru notaðar til útreiknings og ef sveitarfélag er undir hlutfallslegri meðalfjölgun er reiknað hversu marga íbúa vantar upp á til ná meðalfjölgun.
- Fyrir hvern íbúa sem bæta þarf við til að ná meðalfjölgun er framlag upp á 500 þús. kr. Hjá þeim sveitarfélögum þar sem íbúum hefur verið hækkað framlagið í 1 m.kr. Framlagið getur hæst orðið 200 m.kr.
- Meðalfjölgun síðustu fimm ára er 2,04% á ári og er meirihluti sveitarfélaga undir því marki.

Árleg meðalfjölgun síðustu fimm ára

Niðurgreiðsla skulda

- Ef höfuðborgarsvæðið er undanskilið gæti heildarframlag vegna skuldajöfnunar orðið 7,9 ma.kr. ef hvert og eitt sveitarfélag myndi sameinast öðru sveitarfélagi.
- Miðað við fyrri reglugerð væri skuldajöfnunarframlagið um 3,6 ma.kr. fyrir utan höfuðborgarsvæðið.
- Heildarfjárhæð skulda skv. skulda-viðmiði utan höfuðborgarsvæðisins er um 58 ma.kr., þannig að skuldir gætu lækkað um 13,6% ef allt færi í að greiða niður skuldir.
- Við niðurgreiðslu skulda lækka sveitarfélög jafnframt vaxta- og verðbótakostnað umtalsvert.

Samanburður á nógildandi og nýjum reglum hjá Langanesbyggð.

Sameiningarframlög til Langanesbyggðar munu hækka um 243 m.kr. með nýjum reglum. Að auki kemur framlag vegna undirbúnings og óskerts tekju- og útgjaldajöfnunarframlags, en það er óbreytt frá nógildandi reglum.

Framlög - Langanesbyggð	Nýjar reglur	Nógildandi reglur	Breyting
Skuldajöfnunarframlag	182	78	104
Fast framlag	100	0	100
Byggðaframlag	39	0	39
Samtals	321	78	243

Skuldajöfnunarframlag – núgildandi reglur

- Samkvæmt núgildandi reglum er framlagið reiknað sem skuldir að frádregnum veltufjármunum ásamt áhættufjármunum og langtímakröfum. Síðan koma 50% skatttekna til frádráttar nettó skuldum. Að lokum reiknast framlagið sem 50% af nettó skuldum.
- Miðað við ársreikninga 2017 myndu 16 sveitarfélög reiknast með skuldajöfnunarframlag.
- Á helst við þar sem skuldahlutfall er yfir 100%.

Skuldajöfnunarframlag – útreikningur á nógildandi reglur

Skuldir	Skuldir við lánastofnanir
	Leiguskuldir/fasteignaskuldir
	Skammtímaskuldir
Peningalegar eignir	Eignarhlutur í öðrum félögum
	Langtímakröfur
	Langtímakröfur á eigin fyrirtæki
	Veltufjármunir
Nettó skuldir	Nettó skuldir
	50% skatttekna til frádráttar
	50% af nettó skuldum
	Framlag

Skuldajöfnunarframlag - Langanesbyggð	
Skuldir	Fjárhæð
Skuldir við lánastofnanir.....	374
Leiguskuldir / fasteignaskuldir.....	35
Skammtímaskuldir.....	292
Skuldir til útreiknings	701
Peningalegar eignir	
Eignarhlutur í öðrum félögum.....	108
Langtímakröfur.....	0
Langtímakröfur á eigin fyrirtæki.....	0
Veltufjármunir.....	128
Peningalegar eignir til frádráttar	235
Nettó skuldir (neikvæð peningaleg staða)	466
50% skatttekna til frádráttar	-276
Nettó skuldir umfram 50% frádrátt skatttekna	190
50% af nettó skuldum umfram frádrátt skatttekna	95
Framlag án leiguskuldbindinga	78